

[View this email in your browser](#)

Nieuwsbrief
Stichting Steun Heilig Land
nummer 150, uitgave september 2026

In deze Nieuwsbrief:

- Redactioneel (Theo Brinkel)
- Projecten (Matthijs Boeser)
- Column (Frank van den Heuvel)
- Comité van aanbeveling

- Colofon
- Disclaimer

Kardinaal Pierbattista Pizzaballa, Latijns Patriarch van Jeruzalem, in gesprek met studenten tijdens de Meeting on Friendship Between Peoples in Rimini op 26 augustus. Bron: [Vatican News](#)

Vrede is geen slogan

We moeten vermijden dat we vrede reduceren tot een slogan, dat we een complexe werkelijkheid, zoals die in het Midden-Oosten en daarbuiten, op een naïeve manier benaderen. Dat zei Kardinaal Pizzaballa, Latijns Patriarch van Jeruzalem tijdens een ontmoeting in Rimini, eind augustus. Pizzaballa: Vrede vereist politiek handelen, dat zijn eigen dynamiek kent. Politiek wordt bovendien gevormd door evenwichten, belangen en machtsverhoudingen. Het probleem ontstaat wanneer dit wordt gereduceerd tot partijbelangen en machtsverhoudingen. We zien de

gevolgen daarvan.

Er is behoefte aan iemand die zijn stem laat horen, "die ons eraan herinnert wat het algemeen belang is", omdat dit "niet verwaarloosd of vergeten mag worden". In het Midden-Oosten is het besef van het algemeen belang verloren gegaan, zo merkte hij op. Het lijkt erop dat instellingen zich laten leiden door wat goed is voor henzelf of voor hun eigen politieke kamp, aldus de Latijns Patriarch. Religieuze leiders moeten mensen hier daarom aan herinneren.

We moeten realistisch zijn, zei hij, want de situatie is verslechterd. Hij legde uit dat hoop "niet bestaat uit het wachten op iets dat van buitenaf moet komen. Ze ontstaat in het hart; ze is het kind van het geloof; ze is het besef dat we niet alleen zijn. In het geloof is ze de aanwezigheid van een ontmoeting met Christus in de mensen, in de gezichten, in de verenigingen en gemeenschappen die zich inzetten om samen iets te ondernemen."

Wijze woorden, waar wij op onze – bescheiden – manier invulling aan kunnen geven. Met gebed. Met daadwerkelijke betrokkenheid. Met leren en begrijpen. En met oog voor wat wij kunnen bijdragen. Dat kan heel concreet, in de vorm van de kleine maar uiterst zinvolle projecten die hieronder staan beschreven. En in het ervaren van inspiratie: van een mythe, een generaal, een zangeres.

Theo Brinkel

Projecten: Nieuwe horizonten voor christenen in het Heilig Land

Vijftien mensen en gezinnen, vijftien plannen om een eigen inkomen te verdienen. Van een jonge vader die een autogarage begint tot drie vrouwen die samen een cateringbedrijf opbouwen. Stichting Steun Heilig Land wil hen helpen hun plannen te verwezenlijken. In dit artikel vertellen wij waarom hulp juist nu zo belangrijk is, laten we u kennismaken met vijf van deze ondernemers en laten we zien wat uw bijdrage voor hen kan betekenen.

Een toekomst die steeds verder onder druk staat

Wie tegenwoordig Bethlehem bezoekt, treft een heel andere werkelijkheid aan dan enkele jaren geleden. In de regio is het toerisme met ongeveer 75% afgenomen en

hotels en restaurants hebben nog maar weinig gasten. Winkels waar olijfhouten beeldjes, rozenkransen en souvenirs worden verkocht, wachten vaak vergeefs op klanten. De touringcars die voorheen dagelijks duizenden pelgrims naar de geboorteplaats van Jezus brachten, zijn grotendeels uit het straatbeeld verdwenen.

Voor de christelijke gemeenschappen in Jeruzalem en op de Westelijke Jordaanoever heeft dit ingrijpende gevolgen. Veel gezinnen zijn direct of indirect afhankelijk van pelgrimages en toerisme. Niet alleen hotels en restaurants, maar ook gidsen, taxichauffeurs, ambachtslieden en tal van kleine ondernemingen zien hun inkomsten verdwijnen.

Daar komen de gevolgen van het aanhoudende conflict bij. Checkpoints en wegafsluitingen maken het moeilijk om het werk te bereiken, goederen te vervoeren of klanten te bedienen. Palestijnen die jarenlang in Israël werkten, zijn door het verlies van hun werkvergunning plotseling zonder inkomen komen te zitten. Ook agrariërs worden geconfronteerd met toenemende beperkingen bij het bereiken en bewerken van hun landbouwgrond.

Voor veel gezinnen is het steeds moeilijker geworden om in hun levensonderhoud te voorzien. Jonge mensen zien nauwelijks mogelijkheden om een zelfstandig bestaan op te bouwen. De verleiding om elders een betere toekomst te zoeken, wordt groter. Daarmee dreigt ook de eeuwenoude christelijke aanwezigheid in het Heilig Land verder af te nemen.

Van noodhulp naar nieuwe mogelijkheden

Noodhulp blijft onder deze omstandigheden noodzakelijk. Gezinnen moeten hun kinderen kunnen voeden, hun huur kunnen betalen en toegang houden tot medische zorg en onderwijs. Maar noodhulp alleen biedt mensen geen duurzaam toekomstperspectief. Wie jarenlang in een restaurant heeft gewerkt, kan niet eeuwig blijven wachten totdat de toeristen terugkeren. Ook voor Palestijnen die voorheen in Israël werkten, is het allerm minst zeker dat zij hun oude werkzaamheden ooit kunnen hervatten.

Er is daarom grote behoefte aan nieuwe kennis en vaardigheden, omscholing en ondernemerschap. Mensen moeten de kans krijgen een ander beroep te leren of een eigen bedrijfje te beginnen. Anderen hebben al een kleine onderneming, maar missen de middelen om noodzakelijke investeringen te doen of hun activiteiten uit te breiden. Vaak gaat het daarbij om verrassend bescheiden bedragen. Een melkmachine, een professionele oven, een computer of een beperkte voorraad handelsgoederen kan voor een gezin het verschil betekenen tussen langdurige afhankelijkheid van hulp en een inkomen uit eigen arbeid.

AFAQ: nieuwe horizonten

Het Latijns Patriarchaat van Jeruzalem (LPJ) onderkende deze noodzaak al enige tijd geleden. Samen met Bethlehem Univercity startte het LPJ in september 2021 AFAQ, een programma waarvan de naam in het Arabisch 'horizonten' betekent. Het richtte zich vooral op vrouwen en jongvolwassenen en ondersteunt hen bij opleidingen, omscholing en het opzetten of uitbreiden van kleine ondernemingen. En inmiddels is het zover dat het LPJ het programma met inzet van voornamelijk eigen medewerkers kan vormgeven.

Stichting Steun Heilig Land heeft in de afgelopen jaren aan AFAQ bijgedragen. We merkten echter dat het voor onze fondsenwerving betrekkelijk abstract bleef. Natuurlijk begrijpt iedereen waarom het belangrijk is mensen te helpen bij het verwerven van een eigen inkomen. Maar voor donateurs wordt het veel aansprekender wanneer zij weten wie zij daadwerkelijk helpen en wat daarvoor nodig is. Daarom hebben we het LPJ gevraagd om een aantal concrete situaties te

selecteren. Plannen van christenen die niet bij de pakken neerzitten, maar ondanks alle moeilijkheden proberen een eigen bestaan op te bouwen.

Het resultaat is een verzameling van vijftien persoonlijke verhalen. Medewerkers van het LPJ hebben nauw contact met betrokkenen bezocht, zij kennen hun omstandigheden en weten met welke ondersteuning we kunnen helpen. De benodigde bedragen lopen uiteen van € 1.500 tot € 7.200. Graag laten we u kennismaken met vijf van deze ondernemers.

Vijf mensen, vijf plannen voor de toekomst

Een dak boven zes schapen (€ 3.500)

R.R. is een vrouw van begin vijftig en moeder van drie kinderen. Samen met haar echtgenoot runt zij een kleine schapenhouderij. Van de schapenmelk maakt zij verse zuivelproducten en yoghurt, die zij op lokale markten verkoopt. Het bedrijfje is de enige inkomstenbron van het gezin. Door de extreme zomerhitte zijn onlangs twee schapen gestorven. De zes overgebleven dieren staan in een verblijf zonder behoorlijke beschutting. R.R. wil daarom een eenvoudig dak laten aanbrengen. Daarnaast heeft zij een melkmachine nodig. Na jarenlang handmatig melken heeft zij steeds minder kracht in haar handen. Met € 3.500 kan deze ondernemende vrouw haar dieren beschermen en haar werkzaamheden voortzetten. (Omwille van privacy is onderstaande foto illustratief gekozen. Hij toont niet R.R.)

Een eigen garage voor een jonge vader (€ 5.800)

T.H. is een dertiger uit Beit Jala, getrouwd en vader van drie jonge kinderen. Hij werkte jarenlang in Israël bij een bedrijf dat gespecialiseerd is in het reinigen en polijsten van auto's. Door het verlies van zijn werkvergunning raakte hij zijn inkomen kwijt. Met hulp van het LPJ volgde hij een eenjarige beroepsopleiding. Inmiddels heeft hij een bescheiden garage gehuurd waarin hij zijn eigen bedrijf wil beginnen. Zijn vakkennis en bedrijfsruimte heeft hij al. Wat nog ontbreekt, zijn gereedschappen, reinigings- en polijstmachines en goede verlichting. Met € 5.800 kan hij zijn eigen autopoetsbedrijf openen en weer voor zijn gezin zorgen.

Een winkel vol leermiddelen (€ 3.000)

A.Z. is 25 jaar, heeft een opleiding gevolgd in kindereducatie en werkt momenteel in een speelgoedwinkel. Daarnaast heeft zij scholing ontvangen in economie en marketing. Zij heeft inmiddels een kleine winkelruimte gehuurd waar zij educatief speelgoed, schoolboeken, schooltassen en andere schoolbenodigdheden wil verkopen. De winkel is echter nog niet klaar om open te gaan. Er ontbreekt voldoende handelsvoorraad en de noodzakelijke inrichting. Met € 3.000 kan A.Z.

haar eigen winkel beginnen. Daarmee kan zij niet alleen haar opleiding en ervaring benutten, maar ook een stabiel inkomen verdienen voor haar gezin.

Jonge ondernemers met een camera (€ 4.300)

Dat ondernemerschap ook heel eigentijds kan zijn, bewijst Visible Ink. S.H. begon samen met haar tweelingbroers Khader en Elias een bedrijf in fotografie, videoproducties, vormgeving en sociale media. Zij verzorgen foto's van huwelijken, doopfeesten en andere bijzondere gebeurtenissen, maar maken ook promotiemateriaal voor kleine ondernemingen. Hun bedrijf is al actief, maar aanvullende apparatuur is noodzakelijk om professioneler te kunnen werken en nieuwe opdrachten aan te nemen. Met € 4.300 kunnen zij een krachtige computer voor beeldbewerking en aanvullende foto- en videoapparatuur aanschaffen.

Drie vrouwen, drie gezinnen, één onderneming (5.800)

C.A. is een vrouw van in de vijftig. Haar echtgenoot werkt als vrachtwagenmonteur, maar heeft door de economische omstandigheden nauwelijks nog werk. Om het gezinsinkomen aan te vullen, begon zij samen met twee andere vrouwen een cateringbedrijf onder de naam Lunch to Go. Vanuit een huiselijke keuken bereiden zij traditionele Arabische gerechten en zelfgemaakt gebak. De onderneming voorziet inmiddels in inkomsten voor drie gezinnen. Hun groei wordt beperkt doordat zij gewone huishoudelijke keukenapparatuur gebruiken. Met € 5.800 kunnen zij onder meer een professionele oven, deegmixer en bedrijfsdiepvriezer aanschaffen. Daarmee kunnen deze drie vrouwen hun productie uitbreiden en hun gezinnen een betere economische basis bieden.

Nog tien initiatieven die het verschil kunnen maken

Van de vijftien plannen die het LPJ voor ons heeft gekozen, beschreven we er vijf wat uitgebreider. De overige tien projecten laten zien hoe veelzijdig de initiatieven zijn: van het herstellen van een tuinbouwkas tot het uitbreiden van een pluimveewinkel. Van een thuisbakkerij tot een mobiele snackbar. Andere ondernemers richten zich op kinderopvang en onderwijs, een nagelstudio, de verzorging van huisdieren of de vervaardiging van gepersonaliseerde geschenken. Allemaal hebben ze een andere achtergrond en eigen verhaal. Eén ding hebben ze gemeen. Ondanks de moeilijke omstandigheden willen ze bouwen aan een nieuwe toekomst.

Helpt u mee nieuwe horizonten te openen?

Voor alle vijftien projecten samen is ongeveer € 60.000 nodig. Daarmee helpen we christelijke broeders en zusters die zelf al initiatief hebben genomen, maar

onvoldoende financiële middelen hebben om hun plannen goede te kunnen verwezenlijken. Sommige projecten bieden perspectief aan één gezin, andere ondersteunen meerdere gezinnen of leveren daarnaast een bijdrage aan de lokale gemeenschap. Natuurlijk verdwijnen de economische problemen in het Heilig Land daarmee niet. Maar voor de betrokken mensen kan juist die ene investering het verschil maken tussen afhankelijk blijven van hulp en opnieuw een eigen inkomen verdienen.

Met uw bijdrage helpt u niet alleen de betreffende ondernemers op weg. De reikwijdte is breder. We kunnen bijdragen aan de economische weerbaarheid van de christelijke gemeenschappen en bieden perspectief om te blijven wonen en werken in het land waarmee zij al zoveel generaties verbonden zijn. Iedere gift, groot of klein, brengt een van deze vijftien initiatieven dichterbij de werkelijkheid. Scan onderstaande QR-code. Help ons nieuwe horizonen te openen voor christenen in het Heilig Land!

Matthijs Boeser

Helden als zuurstof en hoop voor mensen over een mythe, een generaal en een zangeres

Afgelopen zomer zal herinnerd worden vanwege de hitte van de zon en de helden van het Spaanse voetbalteam dat wereldkampioen werd. Deze zomer kende ook drie andere helden. Begin juli ging de film *Odyssey* van regisseur Christopher Nolan in première. Het verhaal is bekend. Deze Griekse held die met de list van het Houten Paard Troje wist te verslaan en vervolgens op heroïsche wijze in tien (!) jaar zijn zwerftocht naar huis maakte. De ultieme queeste in boek en theater. En, hierop doorredenerend, komt de onvermijdelijke vraag op als we de *Odyssee* lezen of zien: is Odysseus wel zo'n held? Hij is vaak depressief, verdwaalt voortdurend, raakt al zijn schepen en manschappen kwijt en bidt om hulp tot de goden. Net een mens. Athene, godin van de moed en de wijsheid, moet Odysseus steeds redden. Is de mythe hier sterker dan de held? Is Athene niet de echte held(in)? De andere film van deze zomer gaat over de Franse generaal Charles de Gaulle, de man die niet capituleerde voor de Duitsers in 1940 en het verzet van de Vrije Fransen aanvoerde. Lang werd zijn heldendom betwijfeld. Of is de film Franse propaganda in een tijd dat het zwaartepunt van Europa Oost- en Zuidwaarts gaat? Of willen de Fransen hun jeugd de historie bijbrengen? Dit omdat eerder uit een enquête bleek dat

Franse kinderen bij De Gaulle eerder aan een vliegveld denken dan aan de generaal. De derde held van de afgelopen maanden is de overleden Amerikaanse zangeres Dolly Parton. Heel Amerika hield van deze zangeres die symbool staat voor de *American Dream*, die politici aldaar zo nadrukkelijk noemen; maar dan weer belanden in ruzies, strijd en kretologie. Dolly Parton, geboren in armoede in een groot gezin met een afwezige en dronken vader, beklom op haar twaalfde het podium om het nooit meer verlaten. Ze werd 80 jaar. Dolly was en is één van de laatste fenomenen waar de Amerikanen geen onenigheid over hebben.

Terug naar het heden. Het Midden-Oosten, de regio van ons Heilig Land. Het gebied is in strijd en hier heeft iedere groep, iedere afsplitsing, ieder leger zijn eigen held of helden. Maar zijn het echte helden? Of zijn het mensen die uit zijn op macht, posities en ego? Ieder conflict lijkt weer aangevuld te worden met een nieuw conflict. Iedere gebeurtenis lokt weer iets anders uit. 7 oktober leidde tot Israëlijsch machtsvertoon. Dat leidde weer tot bemoeienis vanuit Iran naar de marionetten van Houthi's en Hezbollah.

Het ging verder met de voortgaande ruzie in Syrië tussen de bevolkingsgroepen aldaar. De hele onrust had tot gevolg dat Amerika zich meer bemoeit met het gebied: aanvallen op Iran, de Straat van Hormuz die dichtgaat; logistiek en handel liggen stil. En als sluitstuk komen de jarenlang stabiele Golfstaten in beweging. De verkeerde beweging. De toenaderingen en Abraham-akkoorden lijken een ver verleden.

En zoals bij ieder conflict komen de mensen die het al moeilijk hebben in de knel. De armste mensen in het gebied zien hun scholen, ziekenhuizen en andere basisvoorzieningen, mede tot stand gebracht dankzij onze fondsen, kapotgaan. De helden en heldinnen in de zorg, het onderwijs en andere sectoren die het dagelijks leven vormgeven worden weggeduwd door de helden aan het front. En natuurlijk is het logisch dat mensen hun land, gebied, bestaan verdedigen. Dat was ook bij De Gaulle de drijfveer toen een dictatuur zijn land en mensen overspoelde. Maar oog voor wat hierna nodig is, zien we te weinig. Hoelang duurt de queeste nog van de duizenden Odysseus-en; op weg naar thuis? Wanneer is er weer het vertrouwde, dat Dolly Parton ons toezong?

En wat hebben we in het Midden-Oosten, in het Heilig Land, in de geteisterde Palestijnse Gebieden nodig? Wat kunnen zij, wij, leren van onze helden van de afgelopen zomer? We hebben het doorzettingsvermogen van Odysseus nodig, maar daarnaast ook meteen de wijsheid van godin Athene, die de hoofdpersoon

uiteindelijk op koers hield. We hebben de vastberadenheid van De Gaulle nodig. Toen in een verdeeld Frankrijk tegenover een naburige dictator. De Gaulle, die na de oorlog ook wist dat Frankrijk meer, iets anders, nodig had dan wapengekletter. Hij bouwde een rechtsorde, goed bestuur, stabiliteit. En we missen een Dolly Parton, die, natuurlijk een succesvol zangeres was en zeker ook een zakenvrouw, maar heel veel meer. Dolly wist zich aan te passen aan de tijd op haar vakgebied, bleef trouw aan alle mensen die haar vooruitgebracht hadden en mixte in haar muziektraditie, trots op haar afkomst en hoop. En ze deed dat ook met haar stichting die zich al vele jaren inzet. Onder andere door iedere maand twee miljoen boeken te doneren aan kinderen die het zelf niet kunnen betalen. Onderwijs, lezen, kinderen horen bij elkaar. Het gaat dan over perspectief en toekomst. En één van Dolly Partons grootste hits was *My Tennessee Mountain Home*. Het klinkt zo logisch, maar voor veel mensen in het Heilig Land zo ver weg.

Frank van den Heuvel

Comité van aanbeveling

- Mgr. S. Sayegh, Amman, Jordanië
- Mgr. Drs. A. Hurkmans, 's-Hertogenbosch

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Steun Heilig en wordt verspreid om voorlichting te geven over de situatie van met name Christenen in het Heilig Land en om gelden in te zamelen voor hulp aan projecten op het gebied van scholing, vorming, huisvesting en gezondheid in het Heilig Land.

Website: www.heilig-land.nl.

Opzegging of wijziging van mailadres aan: info@heilig-land.nl

Giften

Giften zijn van harte welkom op rekeningnummer: NL64 INGB 0005111738 ten name van Stichting Steun Heilig Land. Donaties kunnen ook veilig en snel via onderstaande QR-code worden gedaan. De stichting is door de Belastingdienst erkend als ANBI en ingeschreven in de KvK Hilversum nr. 41193470.

Redactie

Theo Brinkel

Matthijs Boeser

Frank van den Heuvel

Disclaimer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautoriseerd bestand of openbaar gemaakt, tenzij met bronvermelding of voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Zoveel mogelijk is geprobeerd eventuele rechthebbenden van beeld en tekst te achterhalen. Degenen die desondanks menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog wenden tot de uitgever, via: info@heilig-land.nl.

*Copyright © *Stichting Steun Heilig Land
Alle rechten voorbehouden*

Ons mailadres is:

info@heilig-land.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden verspreid onder externen.

